

### **Список використаних джерел:**

1. Проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) від 25.11.2015 № 3524 [Електронний ресурс] Режим доступу: [http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4\\_1?pf3511=57209](http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57209).
2. Конституція України : чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 30 верес. 2016 р. : (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К. : ПАЛИВОДА А. В., 2016. – 76 с.
3. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липн. 2017 // Відомості Верховної Ради України. – 2017. - № 35, стор. 6, Ст. 376.

**Хрідочкін А. В.**

*кандидат історичних наук, доцент,  
доцент кафедри загально-правових дисциплін  
Дніпропетровського гуманітарного університету  
(м. Дніпро, Україна)*

### **ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНОГО ІНСПЕКТОРА З ПИТАНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ**

Ефективність реалізації гарантованого ст. 54 Конституції України права громадян у зв'язку з різними видами їх інтелектуальної діяльності залежить від наявності в державі сучасної системи охорони інтелектуальної власності. Її складовими виступають, з одного боку, сукупність нормативно-правових актів у цій галузі, а з іншого боку, відповідним чином структурована ієрархія органів і їхніх посадових осіб. У зв'язку із цим особливої актуальності набувають питання, пов'язані із забезпеченням належного державного контролю над використанням суб'єктами господарської діяльності об'єктів інтелектуальної власності. Серед суб'єктів цього контролю виняткові повноваження належать державним інспекторам із питань інтелектуальної власності.

Нині інститут державних інспекторів з питань інтелектуальної власності існує у складі Державної служби інтелектуальної власності (далі – ДСІВ). Цей інститут був створений на виконання Указу Президента України «Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні» 2001 р. [1], а 17 травня 2002 р. Кабінет Міністрів

України затвердив Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності [2]. Основним завданням державного інспектора є саме здійснення державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання незалежно від форм власності вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності, а також у сфері виробництва, експорту, імпорту дисків для лазерних систем зчитування. Державні інспектори є посадовими особами ДСІВ, нею призначаються та звільняються. Інспектору видається посвідчення, яке підтверджує його повноваження.

Державні інспектори наділені досить широким колом прав: перевіряти в суб'єктів господарювання наявність дозволу на використання об'єктів права інтелектуальної власності чи провадження іншої діяльності, пов'язаної з їх використанням; вимагати від суб'єктів господарювання, що використовують об'єкти права інтелектуальної власності, забезпечення надання для ознайомлення документів, які підтверджують це право, а від суб'єктів господарювання, що виробляють диски й матриці – ліцензії на їх виробництво; проводити огляд та вилучати в суб'єктів господарювання з метою вивчення на необхідний строк, проте не більш як 30 днів, об'єкти права інтелектуальної власності в разі, коли є обґрунтована підстава підозрювати вчинення порушення вимог законодавства у сфері інтелектуальної власності; проводити перевірку та вилучати в разі потреби в суб'єктів господарювання на період до вирішення питання в судовому порядку носії, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, а також перевіряти порядок здійснення технологічних процесів, господарських операцій, пов'язаних із виробництвом, розповсюдженням, прокатом, зберіганням, використанням і переміщенням зазначених носіїв; перевіряти наявність контрольних марок на введених в обіг примірниках аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, серію та номер контрольних марок і відповідність назви аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних, нанесеної на контрольні марки, назві відповідного примірника, а також вилучати їх примірники, на які не наклеєні контрольні марки або на які наклеєні контрольні марки, що мають серію й номер, що не відповідають даним Єдиного реєстру одержувачів контрольних марок, або на які нанесено назву аудіовізуального твору, фонограми, відеограми, комп'ютерної програми, бази даних, що не відповідає назві відповідного примірника; для аудіовізуальних творів кінематографії – також перевіряти наявність у суб'єкта господарювання документів, передбачених ст. 15 Закону України «Про кінематографію» [3] та Положенням про державне посвідчення на право розповсюдження й демонстрування фільмів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 р. [4]; перевіряти

будь-які документи, у тому числі розрахункові, що підтверджують дотримання законодавства з питань інтелектуальної власності, зокрема в процесі виробництва, експорту дисків і матриць, використання, експорту та імпорту обладнання й сировини для їх вироблення; отримувати копії документів, що підлягають перевірці, відбирати два зразки кожного диска, виробленого із застосуванням кожної прес-форми, яку було використано або яка могла бути використана для виробництва диска суб'єктом господарювання, вилучати будь-які документи, пов'язані з виявленими порушеннями законодавства з питань інтелектуальної власності та виробництва, експорту, імпорту дисків і матриць; вимагати з метою забезпечення захисту інтересів суб'єкта права інтелектуальної власності припинення порушення або вчинення дій, що можуть призвести до порушення законодавства з питань інтелектуальної власності (зокрема, у процесі виробництва, розповсюдження, прокату, зберігання та переміщення дисків і матриць); із метою припинення виявлених порушень законодавства з питань інтелектуальної власності та виробництва, експорту, імпорту дисків залучати в установленому порядку до проведення перевірок представників контролюючих і правоохоронних органів, представників суб'єктів авторського права і/або суміжних прав або уповноважених ними осіб, а також експертів із питань інтелектуальної власності; порушувати перед уповноваженими органами питання про притягнення юридичних та/або фізичних осіб до відповідальності за порушення законодавства з питань інтелектуальної власності (зокрема, у процесі виробництва, розповсюдження, прокату, зберігання та переміщення дисків і матриць); вживати в установленому законом порядку спеціальні заходи, у тому числі опечатувати і/або вилучати вироблені, імпортовані чи підготовлені до експорту з порушенням вимог законодавства диски й матриці, обладнання й сировину для їх виробництва, що не відповідають вимогам законодавства, зокрема не пристосовані для нанесення спеціального ідентифікаційного коду, на період до вирішення питання в судовому порядку; подавати пропозиції щодо обмеження, тимчасової заборони діяльності, тимчасового припинення дії або анулювання ліцензії на виробництво дисків і матриць, на експорт, імпорт дисків і матриць [5, с. 195–196].

Державний інспектор зобов'язаний у разі виявлення порушень законодавства з питань інтелектуальної власності, що містять ознаки злочину, негайно повідомляти про це відповідні правоохоронні органи; у разі виявлення ознак адміністративного правопорушення за ст. 51-2 (порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності), ст. 164-9 (незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів і фонограм), ст. 164-13 (порушення законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорт дисків для

лазерних систем зчитування) Кодексу України про адміністративні правопорушення складати протокол про адміністративне правопорушення й передавати його на розгляд до суду; у разі проведення огляду та вилучення продукції, до складу якої входять об'єкти права інтелектуальної власності, зокрема примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних, що виробляються, розповсюджуються, надаються в прокат, зберігаються, використовуються або переміщуються з порушенням вимог законодавства, та вилучення відповідних документів складати протокол або робити відповідний запис у протоколі про адміністративне правопорушення, а в разі закупівлі (у тому числі контрафактної продукції) – акт закупівлі; забезпечувати дотримання порядку збереження комерційної та іншої інформації з обмеженим доступом під час виконання функцій, передбачених цим положенням; проводити перевірки в установленому порядку, оформлювати матеріали перевірки, вести їх облік і передавати на розгляд до суду [6, с. 14]. Державний інспектор, відповідно до покладених на нього завдань, здійснює контроль за дотриманням суб'єктами господарювання вимог законів України «Про авторське право і суміжні права», «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» та інших актів законодавства у сфері інтелектуальної власності в порядку, встановленому законодавством.

#### *Висновок.*

Таким чином, працівники ДСІВ – державні інспектори з питань інтелектуальної власності – мають право достатньо ефективно здійснювати державний контроль щодо діяльності суб'єктів господарювання. Проте водночас вони стикаються із численними перепонами, які значно зменшують ефективність їх праці. Тому продовження адміністративної реформи, у тому числі подальше приведення спеціальних законів, а також підзаконних нормативно-правових актів, які регулюють діяльність державних інспекторів, у відповідність до Указу Президента України від 8 квітня 2011 р. є необхідним. Це дозволить мати висококваліфікований контролюючий орган у сфері управління інтелектуальною власністю, який буде достойно виконувати поставлені перед ним завдання.

#### **Список використаних джерел:**

1. Про заходи щодо охорони інтелектуальної власності в Україні : Указ Президента України від 27 квітня 2001 р. No 1085/2010 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.multiprofile.com.ua/SYSTEM%20OPTIM>.

2. Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності : затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17 травня 2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.sips.gov.ua/ua/perelik\\_pyt?s=print](http://www.sips.gov.ua/ua/perelik_pyt?s=print).
3. Про кінематографію : Закон України від 13 січня 1998 р. No 9/98-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/9/98-вр>.
4. Положення про державне посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів : затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17 серпня 1998 р. No 1315 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-98-п>.
5. Пишна А. Проведення перевірок державними інспекторами з питань інтелектуальної власності Державної служби інтелектуальної власності / А. Пишна // Південно-український правничий часопис Одеського державного університету внутрішніх справ. – 2012. – Вип. 1. – С. 194–196.
6. Чеботарьов В. Державне регулювання проблем боротьби з порушенням прав на об'єкти інтелектуальної власності / В. Чеботарьов, Т. Давиденко // Інтелектуальна власність. – 2001. – No 1. – С. 12–23.
7. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. No 3792-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/3792-12>.